

บทปริทัศน์ทางปรัชญาว่าด้วยแก่นสารนิยม A Philosophical Review of Quidditism

เทพทวี โชควสิน
Theptawee Chokvasin

ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

This review article presents a historical background of philosophical arguments depicted in the theoretical conception of quidditism which is considered a derivative of David Lewis' philosophical system. Quidditism argues for possibility of contingencies in a property's nomological roles. Contrastively, anti-quidditism argues that Lewis' thesis of Ramseyan Humility which supports the strength of the contingencies is flawed. Nevertheless, it is found that current research papers on the topic are still debating on the topic of Ramseyan possibility of what natural laws could be. I offer my argument that a conception of dependentism of the scientific facts should be interpolated into the debates.

Keywords: Quidditism (แก่นสารนิยม); Quiddities (แก่นสาร); Contingency (ความอ่อนแอ)

บทคัดย่อ

บทปริทัศน์นี้ชี้ให้เห็นถึงเบื้องหลังเชิงประวัติของข้อโต้แย้งทางปรัชญาที่ปรากฏในแนวคิดเชิงทฤษฎีของแก่นสารนิยมซึ่งมักจะมองกันว่ามีที่มาจากระบบปรัชญาของ เดวิด ลูอิส แก่นสารนิยมให้เหตุผลถึงความเป็นไปได้ที่จะมีความอ่อนแอในบทบาทเชิงกลของคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ส่วนแนวคิดต่อต้านแก่นสารนิยมให้เหตุผลโต้แย้งโดยชี้ว่าแนวคิดของลูอิสว่าด้วยความอ่อนแอแบบแรมซีย์ซึ่งสนับสนุนน้ำหนักของความอ่อนแอ นั้นมีความบกพร่อง อย่างไรก็ดี พบว่าบทความวิจัยในปัจจุบันยังคงเน้นอภิปรายในประเด็นของความเป็นไปได้แบบแรมซีย์ในการเป็นกฎธรรมชาติ ผู้วิจัยเสนอว่าแนวคิดว่าด้วยฟังก์ชันนิยามของข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ควรที่จะเพิ่มเข้าไปในการอภิปราย

บทนำ

งานเขียนทางปรัชญาที่กล่าวถึงแก่นสารนิยม (quidditism) ในปัจจุบันก็ถือได้ว่ากำลังทยอยออกมาอยู่เป็นระยะ ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งก็น่าจะเป็นเพราะความสนใจในทางอภิปรัชญาว่าด้วยคุณสมบัติ (properties) ของวัตถุและที่ว่าด้วยความจำเป็น (necessity) กำลังผนวกกับแนวคิดในวิทยาศาสตร์สมัยปัจจุบันที่กล่าวถึงคุณสมบัติพื้นฐานของวัตถุระดับอนุภาค ทว่าชื่อของแนวคิดแก่นสารนิยมมีความหมายว่า

¹ ผู้เขียนที่ให้การติดต่อ โทร. +66-2579 6525 ต่อ 109
E-mail Address: thumtwc@ku.ac.th

อย่างไร หากจะกล่าวโดยสังเขปก็คือ บรรดานักปรัชญาที่ถือหางฝ่ายแก่นสารนิยมจะมองว่าหากคุณสมบัติเหล่านั้นได้รับการตรวจพบในทางวิทยาศาสตร์ว่ามีความสม่ำเสมอในการที่จะทำให้เกิดหรือเป็นไปตามอะไรบางอย่างจนดูเหมือนเป็นกฎธรรมชาติที่จะต้องเป็นไปอย่างนั้น ดังเช่นมวลของวัตถุในทางวิทยาศาสตร์ถือว่าสัมพันธ์กับแรงโน้มถ่วง จนดูเหมือนว่ามวลเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นต้องสัมพันธ์กับแรงโน้มถ่วงเช่นนั้น แก่นสารนิยมจะมองว่าในตัวคุณสมบัติหนึ่ง ๆ นั้นเองมีความเป็นเอกลักษณ์แต่เพียงกับตัวมันเอง การที่มันดูเหมือนจะเป็นไปตามกฎในทางวิทยาศาสตร์อย่างจำเป็นเช่นนั้นถือเป็นภาพลวงตา การที่จะมีมวลที่ไม่สัมพันธ์กับแรงโน้มถ่วงนั้น ก็ยังมีความเป็นไปได้อยู่ คุณสมบัติที่เป็นแก่นสาร (quiddities) สามารถได้รับการกล่าวถึงเฉพาะตัวมัน ไม่จำเป็นต้องผนวกความจำเป็นของกฎธรรมชาติใด ๆ เข้ามาว่าเป็นคุณสมบัติในเชิงสาร์ตานิยม (essentialism) อย่างที่นักวิทยาศาสตร์หรือนักปรัชญาที่ถือหางฝ่ายสาร์ตานิยมเข้าใจ ความเข้าใจในเบื้องต้นเช่นนั้นมักปรากฏในการให้คำนิยามคร่าว ๆ ของงานเขียนที่อธิบายความหมายของศัพท์คำนี้ในทางอภิปรัชญา โดยแยกแยะว่าแนวคิดต่อต้านแก่นสารนิยม (anti-quidditism) มักจะเป็นแนวคิดที่ยอมรับในความจำเป็นของ ‘นิสัย’ (disposition) ของคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ในขณะที่แก่นสารนิยมปฏิเสธและมองในทางตรงกันข้ามว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นความจ้องแน่น (contingency) (Beebe, Effingham, and Goff, 2011: 203-204)

บทปริทัศน์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายโดยสังเขปต่อความเป็นมาของแก่นสารนิยม ซึ่งนักปรัชญามองว่าพัฒนาขึ้นในแนวคิดว่าด้วยโลกที่เป็นไปได้ (possible worlds) ของเดวิด ลูอิส (David Lewis) จากนั้นจะแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการวิจัยทางปรัชญาในปัจจุบันที่มีต่อประเด็นดังกล่าว โดยผู้วิจัยจะชี้ให้เห็นเพียงแต่ว่าแนวโน้มดังกล่าวกำลังเป็นไปในทิศทางของการครุ่นคิดใหม่ในทางอื่นจากที่มีข้อค้นพบจนกลายเป็นกฎในทางวิทยาศาสตร์มาก่อน โดยการอภิปรายเช่นนั้นยังคงขาดสิ่งสำคัญที่เรียกว่าการสำรวจในทางปรัชญาว่าด้วยพึ่งพานิยมของข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ (dependentism of the scientific facts)

แก่นสารนิยมและต่อต้านแก่นสารนิยม

แก่นสารในวัตถุได้รับการกล่าวถึงในงานเขียนทางปรัชญามานานแล้ว ในปรัชญาสมัยกลางก็มีการกล่าวถึงเช่นในปรัชญาของทอมัส อไควนัส (Thomas Aquinas) และ จอห์น ดันส์ สโกตัส (John Duns Scotus) ว่าแก่นสารนั้นหมายถึงสาร์ตณะ (essence) ที่บอกว่าธรรมชาติของสิ่งหนึ่งนั้นเป็นอะไรบางอย่าง (Wippel, 2000: 238; Cross, 1998: 20) แต่หากจะกล่าวถึงทฤษฎีที่เชื่อว่าแก่นสารนิยมแล้ว ก็กลับจะเป็นชื่อของทฤษฎีที่ดูจะมีหนทางเฉพาะตัว หรือก็คือมีคำถามและแนวทางการหาคำตอบเฉพาะตัวพอสมควร และมองได้ว่าเป็นแนวคิดที่ไม่ได้เหมือนกันมากนักกับความเข้าใจเดิมในความหมายของคำว่าแก่นสาร เพื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้น อาจจะเริ่มที่ประเด็นปัญหาที่คล้ายกันนี้ดังที่ปรากฏในปรัชญาวิทยาศาสตร์ ดังเช่นคุณสมบัติของอิเล็กตรอนที่มีอนุภาคประจุลบ หากมีอิเล็กตรอนสองตัวเข้ามาอยู่ใกล้กัน ก็จะผลักกัน มีการคิดว่าคุณสมบัตินั้นของอิเล็กตรอนก็น่าที่จะเป็นไปในหนทางนั้น ๆ

โดยสมมุติเสมอ ซึ่งก็เพราะว่ามันเป็นไปตาม ‘วิสัยและพลัง’ (dispositions and powers) (Harré, 2000: 97) ทว่าก็ยังมีความได้ยู่ว่าจะสามารถเป็นไปได้จริงหรือที่วิสัยเช่นนั้นจะเป็นไปอย่างจำเป็น ตรงนี้เองที่เป็นที่มาของปัญหาที่ตอบด้วยทฤษฎีสาระนิยม ดังเช่นที่ปรากฏในคุณสมบัติของดัสติน ทรอย ล็อก (Dustin Troy Locke) ก็ยกตัวอย่างของมวล (mass) ที่ในทางวิทยาศาสตร์อธิบายว่าสัมพันธ์อย่างแยกไม่ออกกับการที่มันเป็นสิ่งที่ทำให้วัตถุต้านความเร่ง โดยหากจะเรียกลักษณะดังกล่าวว่าเป็น ‘บทบาทเชิงกฎ’ (nomological roles) ของคุณสมบัติหนึ่ง ๆ แล้ว ก็กล่าวได้คร่าว ๆ ว่าแก่นสารนิยมคือทฤษฎีที่มองว่าคุณสมบัติแก่นสารนั้นแยกออกจากบทบาทเชิงกฎ (Locke, 2009a: 1-2) จากตรงนี้พอจะเห็นได้ว่าแก่นสารนิยมปฏิเสธความจำเป็นที่คุณสมบัติหนึ่ง ๆ จะต้องมีบทบาทที่แน่นอนบางอย่างดังที่นักวิทยาศาสตร์ยึดถือ เช่นสมมติว่าประจุลบของอิเล็กตรอนสองตัวมีความเป็นไปได้ที่มันจะอยู่กันไม่ได้โดยไม่ผลัดจากกัน แต่ก็ยังได้ชื่อว่าเป็นประจุลบของอิเล็กตรอน หรือสมมติว่ามวลเป็นไปได้ที่มันไม่ได้อาจจะทำให้วัตถุต้านความเร่ง แต่ก็ยังได้ชื่อว่าเป็นมวล เราจะเห็นได้ว่าแก่นสารนิยมแตกต่างออกไปจากที่นักปรัชญาสมัยกลางอย่างอไควนัสและคันส์ สกอตต์เข้าใจในโมโนทัศน์ของแก่นสาร ทั้งนี้เพราะจะผูกไปกับโมดัลลิตี (modality) เชิงความอ่อนแอของบทบาทของคุณสมบัติเหล่านั้น

เดวิด ลูอิส เสนอแนวคิดสำนึกเชิงโมดัล (modal realism) ว่าด้วยโลกที่เป็นไปได้ที่ต่างจากโลกที่เป็นจริงที่มีมนุษย์นี้ (Lewis, 1986: vii) นอกจากนี้ เขาก็กล่าวสนับสนุนความเป็นไปได้ที่จะมีข้อเท็จจริงตรงกันข้ามเกี่ยวกับกฎธรรมชาติดังที่ปรากฏในโลกเหล่านั้น ซึ่งก็จะต่างจากโลกที่เป็นจริงของมนุษย์ การอ้างเหตุผลสนับสนุนข้อเท็จจริงตรงกันข้ามนั้นลูอิสใช้ประโยชน์จากแนวคิดเดิมของแฟรงค์ พีแรมซีย์ (Frank P. Ramsey) ลูอิสยอมรับแฟรมซีย์ในแนวคิดที่ว่าด้วยการที่มนุษย์ไม่อาจรู้ทุกสิ่งทุกอย่างได้ ทว่าเมื่อมีการกล่าวถึงกฎธรรมชาตินั้น แฟรมซีย์มองว่าการเป็นกฎเช่นนั้นหมายถึงการเป็นข้อความที่ตามออกมาจากระบบนิรนัยที่สร้างขึ้นจากบรรดาประพจน์ที่ถือเป็นสัจพจน์ โดยที่การจะเป็นเช่นนั้นได้ก็เพราะเราได้รู้จักทุกสิ่งแล้วและได้จัดในรูปแบบของระบบที่เรียบง่ายในระบบนิรนัยหนึ่งระบบ ลูอิสมองว่าแค่เพียงการเป็นระบบนิรนัยเพียงระบบเดียวเท่านั้นก็เห็นได้แล้วว่าเป็นปัญหาที่ทำให้การอ้างเหตุผลเรื่องกฎธรรมชาติซึ่งอยู่บนฐานคิดของความจำเป็นที่จะต้องเป็นกฎนั้น ถูกโต้แย้งได้ การตีความแฟรมซีย์โดยลูอิสนั้นจึงนำมาสู่การมีแนวคิดที่ว่าความเป็นกฎนั้นอยู่บนฐานคิดของความอ่อนแอ นั่นคือ “การทำให้เป็นสามัญลักษณะ (generalization) ที่อ่อนแอ นั้นถือเป็นกฎธรรมชาติได้เมื่อและต่อเมื่อมันปรากฏในฐานะทฤษฎีบท (หรือสัจพจน์) ในระบบนิรนัยที่จริงหนึ่ง ๆ ที่มีการรวมกันซึ่งความเรียบง่ายและน้ำหนัก” (Lewis, 1973: 73) หากยอมรับเช่นนี้ โลกที่เป็นไปได้แต่ละแห่งก็จะมีกฎธรรมชาติเฉพาะตัวของแต่ละโลกนั้นได้ (Lewis, 1973: 75)

กฎธรรมชาติแบบที่แฟรมซีย์และลูอิสโต้แย้งไปนั้น จะเห็นได้ว่าเป็นแบบที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวิทยาศาสตร์แบบสารัตถนิยมซึ่งยอมรับความเป็นระเบียบสม่ำเสมอที่ศึกษาในวิทยาศาสตร์ การปฏิเสธระเบียบที่มีความสม่ำเสมอเช่นนั้นทำให้ลูอิสก็มีน้ำหนักของเหตุผลที่จะปฏิเสธแนวคิดที่ว่ามีความจำเป็นในบทบาทเชิงกฎที่จะสามารถมีพลังเชิงสาเหตุ (causal powers) ในเชิงสารัตถะได้ดังที่กล่าวไปนั้น

คุณสมบัติของวัตถุใด ๆ อาจจะแตกต่างกันไปในโลกที่เป็นไปได้แต่ละโลก ในโลกหนึ่งประพจน์เป็น อย่างหนึ่งโดยอธิบายได้ด้วยกฎชุดหนึ่ง แต่ในโลกหนึ่งอาจจะประพจน์เป็นอีกอย่าง ตัวอย่างที่เขา ได้ยกขึ้นมาก็คือคุณสมบัติในอนุภาคมูลฐานดังเช่นควาร์ก (quark) (Lewis, 1986: 162-163) เห็นได้ว่า แนวคิดของเขาถือได้ว่าพ้องกับแก่นสารนิยมที่มีทรรศนะในเชิงปฏิเสธเช่นกัน หรือก็คือแก่นสารนิยม กำลังเสนอว่าบทบาทดังกล่าวไม่ได้เป็นไปได้โดยจำเป็น คุณสมบัติแก่นสารเป็นสิ่งที่เป็นเอกเทศโดย ตัวมันเองโดยไม่จำเป็นต้องมีบทบาทหนึ่ง ๆ ดังที่นักวิทยาศาสตร์ตั้งคำอธิบายเช่นนั้น ลูอิสมองว่าท่าที่ “ความถ่อมตนแบบแรมซีย์” (Ramseyan Humility) เป็นท่าที่ที่ควรจะใช้ในการมองคุณสมบัติของวัตถุ ที่ได้รับการอธิบายในวิทยาศาสตร์ ดังเช่นแนวคิดที่ว่าเมื่อวัตถุมีปฏิริยาต่อกันนั้นก็เป็นไปได้เพราะ คุณสมบัติภายในของวัตถุเหล่านั้นเองที่กระทำต่อกัน ทว่าการอธิบายคุณสมบัติเชิงมูลฐานเช่นนั้น ในเมื่อ มันอยู่บนฐานคิดที่ว่ามนุษย์สามารถรู้จักคุณสมบัติภายในได้แล้ว ก็ยังมีคำถามได้ว่ามนุษย์รู้จักมันดีแ่ แล้วหรือ อีกประการหนึ่งคือแนวคิดแบบแรมซีย์ว่าด้วยความเป็นกฎก็ทำให้สามารถสร้างรูปแบบ เจริญตรรกของกฎธรรมชาติหนึ่ง ๆ สำหรับโลกที่เป็นไปได้นั้นโดยมองว่าเป็นเพียงการทำให้เกิดขึ้นจริง แบบเป็นไปได้ (possible generalizations) ของชุดคำทางทฤษฎี เท่ากับว่าความจริงที่อธิบายออกมานั้น ก็จะเป็นความจริงอันแน่น (Lewis, 2009: 203-208) ในชุดคำทางทฤษฎีดังกล่าว ลูอิสผนวกเข้ากับทฤษฎี ว่าด้วยความเป็นไปได้ที่เขายอมรับ นั่นคืออธิบายว่า ‘ความเป็นไปได้’ คือหลักการเรียงลำดับของชุดคำ ทางทฤษฎีเหล่านั้น โดยหากการเรียงลำดับที่ต่างกันก็ให้หมายถึงความเป็นไปได้ที่ต่างกันด้วยที่จะมี ชุดคำทางทฤษฎีที่สร้างทฤษฎีอธิบายที่ต่างกัน ซึ่งแสดงว่าเมื่อยอมรับในทฤษฎีหนึ่ง ๆ ว่าเป็นกฎแล้ว กฎนั้นย่อมเป็นสิ่งที่แน่นอน ลูอิสกล่าวถึงแนวคิดแก่นสารนิยมว่าตอบรับกับสิ่งที่เขากำลังให้เหตุผลอยู่นี้ เขายอมรับแก่นสารนิยมในประเด็นของคุณสมบัติเพราะสอดคล้องกับแนวคิดว่าด้วยความเป็นไปได้ ดังกล่าว และทำให้ท่าที่ของความถ่อมตนแบบแรมซีย์นั้นสมบูรณ์ (Lewis, 2009: 208-209)

คำถามที่สำคัญประการหนึ่งคือคำถามที่ว่า ใช่หรือไม่ที่แก่นสารหนึ่ง ๆ จะมีบทบาทในเชิงความ เป็นสาเหตุที่เป็นบทบาทเฉพาะตัวของแก่นสารนั้น ๆ บทบาทนี้มีความเป็นไปได้เชิงญาณวิทยาอย่างไร ทว่าทรรศนะนี้ก็มองด้วยว่าคุณสมบัติแก่นสารกับบทบาทเหล่านั้นเป็นอิสระต่อกัน (Chalmers, 2012: 351-352) อย่างไรก็ตามก็ดี แนวคิดต่อต้านแก่นสารนิยมก็ได้เสนอข้อโต้แย้งหลายประการ นอกจากเพื่อการ ปกป้องจุดยืนในวิทยาศาสตร์ที่มองว่าต้องมีความแน่นอนในการให้ความเชื่อถือในบทบาทเชิงกฎของ วัตถุแล้ว ก็เป็นไปได้เพื่อสร้างข้อวิพากษ์กับการอ้างเหตุผลของแก่นสารนิยมด้วย มีการปกป้องความเป็น กฎธรรมชาติโดยนักปรัชญา คริส ซวอยเออร์ (Chris Swoyer) โดยชี้ว่าลักษณะสำคัญของความเป็น กฎธรรมชาติก็คือมันเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่แท้จริงของคุณสมบัติ ความสัมพันธ์เช่นนั้นถือได้ว่า มีความจำเป็น และความจำเป็นดังกล่าวอยู่ในลักษณะแบบอภิปรัชญา อีกทั้งการเป็นกฎนั้นจำเป็นและ มีอะไรที่นอกเหนือจากการเป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นสมมุติ (Swoyer, 1982: 203) คำกล่าวในหนทาง เดียวกันนั้นพบในงานของเดวิด เอ็ม อาร์มสตรอง (David M. Armstrong) ซึ่งมองว่าความสัมพันธ์ของ คุณสมบัติเช่นนั้นเป็นความสัมพันธ์ของสิ่งสากล (universals) ซึ่งยังให้เกิดความจำเป็นในการเป็น

กฎหมายกว่าจะเป็นเพียงความสม่ำเสมอ (Amrstrong, 1983)

ในบทความของโรเบิร์ต แบล็ค (Robert Black) ที่ชื่อ ‘ต่อต้านแก่นสารนิยม’ (Against Quidditism) (2000) ก็ได้ชี้ว่าจะมีปัญหาประการหนึ่งในการอ้างเหตุผลของแก่นสารนิยม นั่นคือสมมติว่าคุณสมบัติของวัตถุเป็นแบบที่แก่นสารนิยมเชื่อ เช่นสมมติว่าสีกับรสชาติของควาร์กสลับบทบาทเชิงกฎกันในโลกที่เป็นไปได้ แต่มนุษย์ในโลกดังกล่าวก็ยังปฏิบัติกับคุณสมบัติทั้งสองแบบเดียวกันกับเรา เช่นนี้แล้วก็ถือได้ว่าเกิดปัญหาของการแยกต่างที่ไม่มี ความแตกต่าง (distinctions without differences) ซึ่งน่าสงสัยว่าจะเป็นไปได้อย่างไร (Black, 2000: 94) ในอีกส่วนหนึ่ง แบล็คแสดงให้เห็นปัญหาของการอ้างเหตุผลของลิวอิสที่มองว่าการเรียงลำดับคนละชุดของคุณสมบัติจะสามารถทำให้เกิดกฎในรูปแบบที่ต่างกันไปได้ แบล็คได้แย้งว่านี่เป็นความเข้าใจในมโนทัศน์ของคุณสมบัติที่เรียบง่ายเกินไป อีกทั้งจะสับสนระหว่างการเป็นคุณสมบัติในเชิงคุณภาพกับปริมาณดังเช่นที่มีการกล่าวถึงมวลของวัตถุซึ่งควรได้รับการพิจารณาในทางปริมาณเป็นสำคัญกว่า (Black, 2000: 101-102) ส่วนในหนังสือของ อเล็กซานเดอร์ เบิร์ด (Alexander Bird) ที่ชื่อ *อภิปรัชญาของธรรมชาติ: กฎและคุณสมบัติ* (Nature's Metaphysics: Laws and Properties) (2007) ซึ่งได้แย้งการอ้างเหตุผลที่ขัดแย้งกับความจำเป็นในกฎธรรมชาติ เบิร์ดถือทางฝ่ายสัจนิยม โดยชี้ว่าเกิดความเข้าใจผิดในฝ่ายแก่นสารนิยมที่มองคุณสมบัติของวัตถุเช่นประจุลบของอิเล็กตรอนนั้นเป็นแบบประเภท (categorical) ทั้งที่คุณสมบัติเหล่านั้นเป็นแบบวิสัย (dispositional) สัจนิยมเชิงวิสัยเช่นนั้นสามารถให้เหตุผลของการอธิบายได้ว่ากฎธรรมชาตินั้นเป็นอย่างไรมากกว่า ในส่วนของการโต้แย้งโดยตรงที่แก่นสารนิยม เบิร์ดชี้ว่ามีประเด็นหนึ่งที่ดูเหมือนจะทำให้แก่นสารนิยมดูน่ารับฟังแต่แรก นั่นคือการใช้ข้อถกเถียงที่ว่าเราไม่สามารถรู้ได้จริงเกี่ยวกับคุณสมบัติที่เป็นสัจตะ จนทำให้ฝ่ายของเขา คือสัจนิยมดูน่าสงสัย แต่เบิร์ดมองว่าความไม่รู้เช่นนั้นไม่ใช่เหตุผลที่จะหักล้าง การตีความสัจตะดังกล่าวว่ามีความจำเป็นเชิงอภิปรัชญาทำให้เบิร์ดมองว่าการไม่รู้ดังกล่าวไม่ได้หมายความว่าฝ่ายของมันจะไม่ได้มีอยู่จริง แนวคิดจากแรนซีที่นำมาสนับสนุนแก่นสารนิยมเช่นนี้จึงถือว่ายังไม่มีน้ำหนักเพียงพอ (Bird, 2007: 70-78)

แนวโน้มของงานวิจัยปัจจุบันในประเด็นของแก่นสารนิยม

จากการวิจัย ผู้วิจัยพบว่ามียุทธศาสตร์การวิจัยหลายชิ้นที่ให้ข้อวิพากษ์แก่นสารนิยมไว้ แม้กระทั่งในปัจจุบันนี้ ทว่าโดยมากก็ยังอยู่ในการอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่ยังเป็นแนวเหตุผลเดิมดังที่ได้กล่าวไป สิ่งที่เพิ่มเติมก็คือส่วนของรายละเอียดของข้อวิพากษ์ บทความอีกชิ้นหนึ่งของลิวอิส คือ ‘แก่นสารนิยมที่ปราศจากแก่นสาร’ (Quidditism Without Quiddities) (2011) ให้ข้อโต้แย้งเพื่อปกป้องแก่นสารนิยม โดยเสนอรายละเอียดเพิ่มเติมว่าแก่นสารนิยมแบบเคร่งครัด (austere quidditism) เป็นทฤษฎีที่อธิบายได้ ซึ่งการทำให้เป็นปัจเจกของคุณสมบัติโดยเอกลักษณ์เชิงจำนวนของมันเอง ซึ่งพบว่าเหนือกว่าโครงสร้างนิยม (structuralism) อีกทั้งสามารถตอบโต้กับแนวคิดวิสัยนิยม (dispositionalism) ซึ่งเป็นฝ่ายที่อ้างเหตุผลในลักษณะเดียวกันกับเบิร์ดข้างต้น ลิวอิสมองว่าเป็นแนวคิดที่อ่อนในทางเหตุผล เช่นการอธิบายว่า

คุณสมบัติที่เกี่ยวกับมวลก็คือการทำให้สยอย่างที่มีมวลทำนั้น ก็จะเป็นการไม่ได้อธิบายอะไร (Locke, 2011) ส่วนไทเลอร์ ฮิลเดอบรันด์ (Tyler Hildebrand) ก็สนับสนุนแก่นสารนิยม โดยเขียนบทความ ‘สองชนิดของแก่นสารนิยม’ (Two Types of Quidditism) (2016) ให้เหตุผลว่ามีแก่นสารนิยมแบบฐานว่างเปล่า (bare quidditism) และแก่นสารนิยมแบบคุณลักษณะ (qualitative quidditism) ซึ่งในที่สุดพบว่า แบบคุณลักษณะนั้นจะได้เปรียบกว่าในการตอบปัญหาว่าด้วยการที่สองโลกที่เป็นไปได้ที่มีคุณสมบัติที่แบ่งแยกกันนี้มาจากการสลับโดยไม่มีความแตกต่าง ซึ่งแก่นสารนิยมแบบคุณลักษณะสามารถทำให้เกิดความแตกต่างเชิงคุณลักษณะได้มากกว่า (Hildebrand, 2016) มีการสานต่อในประเด็นนี้โดยเดบอราห์ ซี สมิธ (Deborah C. Smith) ในบทความชื่อ ‘แก่นสารนิยมคืออะไร’ (Quid Quidditism Est?) (2016) โดยกล่าวถึงแก่นสารนิยมแบบเคร่งครัดนั้นในรายละเอียดเพิ่มขึ้นว่า มีการพบว่าแก่นสารนิยมจะพัวพันการตอบปัญหามากกว่าหนึ่ง นั่นคือปัญหาการทำให้เป็นปัจเจกของคุณสมบัติและปัญหาการเรียงลำดับคุณสมบัติแบบไม่จำกัด หากแบ่งออกเป็นสองแบบคือ แบบสุดโต่ง (extremely) กับแบบสายกลาง (moderately) จะทำให้เห็นได้ว่าแบบสายกลางนั้นตอบปัญหาที่แก่นสารนิยมโดยทั่วไปพบได้ดีกว่า (Smith, 2016)

เจนนิเฟอร์ วัง (Jennifer Wang) ในบทความ ‘ธรรมชาติของคุณสมบัติ: สาธิตนิยมและแก่นสารนิยมเชิงสาเหตุ’ (The Nature of Properties: Causal Essentialism and Quidditism) (2016) กล่าวถึงข้อถกเถียงว่าด้วยความจำเป็นที่คุณสมบัติจะสามารถมีบทบาทเชิงกฎได้หรือไม่ หรือก็คือความที่จะสามารถเหนี่ยวนำให้วัตถุที่ถือครองคุณสมบัตินั้นมีพลังเชิงสาเหตุ ดังเช่นที่วังกล่าวถึงตัวอย่างของประจุลบของอิเล็กตรอนที่จะผลัดกับประจุลบของอิเล็กตรอนอีกตัวหนึ่ง ความสัมพันธ์ของคุณสมบัติเหล่านั้นกับพลังเชิงสาเหตุของมันถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องเป็นอย่างนั้น หรือเป็นสิ่งอ่อนแอแน่นกันแน่ ซึ่งในขณะที่สาธิตนิยมจะตอบว่าจำเป็น แต่แก่นสารนิยมจะตอบในทางตรงกันข้าม วังเสนอแนวคิดใหม่ ที่มองว่าทฤษฎีทั้งสองสามารถมีจุดยืนร่วมกันตรงกลางได้ (Wang, 2016: 168) กิส์เลน กิยัก (Ghislain Guigon) เสนอบทความ ‘แก่นสารนิยมและความคล้ายของคุณสมบัติ’ (Quidditism and the Resemblance of Properties) (2016) เพื่อแสดงทฤษฎีต่อประเด็นเดียวกันนั้น โดยทั้งนี้ กิยักโยงประเด็นนี้เข้ากับที่นักปรัชญาเดวิด ลูอิส แสดงทฤษฎีที่จะยอมรับแก่นสารนิยม กิยักวิเคราะห์ว่าหากลูอิสจะละทิ้งแก่นสารนิยมเสียแล้ว ก็ทำได้โดยมองปัจเจกวัตถุและคุณสมบัติด้วยวิธีการเดียวกันด้วยการละทิ้งแนวคิดที่มองว่าคุณสมบัติมีลักษณะพหุตำแหน่งที่ตั้งข้ามโลก (transworld multilocation) และเก็บทฤษฎีสี่คู่กัน (counterpart theory) เอาไว้ กิยักแนะนำว่าการยอมรับทฤษฎีสี่คู่กันจะเป็นเหตุผลที่หนักแน่นในการปฏิเสธแก่นสารนิยม โดยทั้งนี้ก็ยังสอดคล้องกับการยอมรับของลูอิสเองที่ว่าระหว่างคุณสมบัติบางประการนั้นสามารถมีความคล้ายได้ (Guigon, 2016: 177)

ประเด็นว่าด้วยความถ่อมตนแบบรามเซียนนั้น ล็อคก็มีบทความชื่อ ‘การป้องกันบางส่วนให้กับความถ่อมตนแบบรามเซียน’ (A Partial Defense of Ramseyan Humility) (2009) ที่ปกป้องลูอิสจากข้อโต้แย้งที่มองว่าแก่นสารนิยมเป็นเรื่องทางอภิปรัชญา ส่วนความถ่อมตนเช่นนั้นเป็นประเด็นของ

ความรู้ ซึ่งไม่สนับสนุนกันเอง ลือคำให้เหตุผลเข้าข้างลือสว่าพรรณนะว่าด้วยการแยกแยะเอกลักษณ์ (identification) ของลือสเองสามารถตอบปัญหาได้ (Locke, 2009b) อย่างไรก็ตาม สเตฟาน ลูเอนเบอร์เกอร์ (Stephan Leuenberger) กล่าวในบทความ ‘ความถ่อมตนและข้อจำกัดในภาษา-O’ (Humility and Constraints on O-Language) (2010) เพื่อตอบโต้แนวคิดของลือสในเรื่องความถ่อมตนแบบแรมซีย์ ลูเอนเบอร์เกอร์ชี้ว่าที่ลือสกล่าวถึงความที่มนุษย์ไม่สามารถรู้ทุกสิ่ง กับที่กล่าวถึงการเปลี่ยนรูปสลับที่ของคุณสมบัตินั้น ถือว่ายังตั้งอยู่บนฐานคิดของการมองว่าภาษาของมนุษย์มีพลังในเชิงการแสดงออกอย่างสูง ซึ่งเขามองว่าฐานคิดเช่นนี้ยังน่าสงสัยอยู่มาก (Leuenberger, 2010) รวมทั้งเบนยามิน แอลเคอร์ตีส (Benjamin L. Curtis) ในบทความ ‘แก่นสารนิยมแบบลือส ความถ่อมตน และความประหม่า’ (Lewisian Quidditism, Humility, and Diffidence) (2016) ชี้ว่าหากเข้าใจแก่นสารนิยมแบบลือสในแบบจริงจังตามถ้อยคำของลือสเองแล้ว ก็เป็นไปได้ในระบบโมทัศน์ที่ลือสเองอธิบาย แต่สิ่งที่เป็นผลลัพธ์ตามออกมา มากกว่าจะเป็นวิตินิยมแบบความถ่อมตนนั้นก็คือแบบความประหม่าโดยแนวคิดว่าการสลับที่ของบทบาทเชิงกฎในคุณสมบัตินั้น หากมีการสลับไปเรื่อย ๆ จะนำไปสู่ความไม่อาจมั่นใจได้ว่ามีบทบาทเชิงกฎของคุณสมบัติที่ตั้งต้นไว้แต่แรกอยู่จริงหรือไม่ (Curtis, 2016)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าแนวข้อโต้แย้งของทั้งสองฝ่ายที่สนับสนุนและโต้แย้งแก่นสารนิยมจะพัวพันอยู่ที่ว่าควรจะยอมรับให้แก่นสารของคุณสมบัติกับการที่มนุษย์ยังไม่สามารถรู้ทุกสิ่งจนควรต้องมีท่าทีถ่อมตนแบบแรมซีย์นั้น สามารถไปด้วยกันหรือไม่ ทว่าสิ่งหนึ่งที่นักปรัชญายังไม่ได้ทำให้ชัดเจนก็คือฐานของความอ่อนแอของบทบาทเชิงกฎ ความรู้ในข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์นั้น หากมีความอ่อนแอแล้ว สถานะของมันควรจะเป็นอย่างไร มีแนวคิดของวิลเลียม เอฟ วัลลิเซลลา (William F. Vallicella) ที่ว่าด้วยสถานะในทางภววิทยาของข้อเท็จจริง (facts) ที่เป็นฐานให้ความจริงอ่อนแอ ในที่นี้ผู้วิจัยนำมาสานต่อเป็นแนวคิดพึ่งพานิยม (dependentism) ของข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ แก่นสารนิยมรับว่าบทบาทเชิงกฎของประจุลบในอิเล็กทรอนิกส์ในโลกที่เป็นไปได้อาจจะต่างออกไป ลักษณะเช่นนั้นมองได้ว่าสามารถมีความขัดแย้งต่อความจริงที่กล่าวถึงประจุลบของอิเล็กทรอนิกส์ได้ ทว่าเมื่อข้อเท็จจริงที่เป็นอิสระได้รับการอธิบายว่าเป็นฐานให้ความจริงดังกล่าวได้แล้ว ก็แสดงว่าต้องมีสิ่งที่คอยจัดตั้งออกไปซึ่งความขัดแย้งนั้น หากเรียกว่าสิ่งนั้นคือตัวทำความเป็นเอกภาพ (unifier) ก็ต้องมองว่าการดำรงอยู่ของข้อเท็จจริงนั้นเป็นไปได้ด้วยตัวทำความเป็นเอกภาพที่อยู่นอกเหนือข้อเท็จจริงนั้น แนวการอธิบายดังกล่าวนี้เองที่วัลลิเซลลาเรียกว่าพึ่งพานิยม (Vallicella, 2002: 238-239) ผู้วิจัยจึงมองว่าแนวการอธิบายความอ่อนแอของข้อเท็จจริงในทางวิทยาศาสตร์ว่าด้วยความรู้ที่วิทยาศาสตร์อธิบายบทบาทเชิงกฎของคุณสมบัติหนึ่ง ๆ นั้น ในเมื่อแก่นสารนิยมอธิบายว่าเป็นข้อเท็จจริงอ่อนแอแล้ว ประเด็นหนึ่งที่ไม่อาจขาดได้เลยในการอภิปราย ก็คือฐานของความอ่อนแอดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- Armstrong, David M. (1983). **What is a Law of Nature?**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Beebe, Helen; Effingham, Nikk; and Goff, Philip. (2011). **Metaphysics: The Key Concepts** (Routledge Key Guides Series). London and New York: Routledge.
- Bird, Alexander. (2007). **Nature's Metaphysics: Laws and Properties**. Oxford: Oxford University Press.
- Black, Robert. (2000). Against Quidditism. In **Australasian Journal of Philosophy** 78(1): 87-104.
- Chalmers, David J. (2012). **Constructing the World**. Oxford: Oxford University Press.
- Cross, Richard. (1998). **The Physics of Duns Scotus: The Scientific Context of a Theological Vision**. Oxford: Clarendon Press.
- Curtis, Benjamin L. (2016). Lewisian Quidditism, Humility, and Diffidence. In **Philosophical Studies** 173 (11): 3081-3099.
- Guigon, Ghislain. (2016). Quidditism and the Resemblance of Properties. In **Thought: A Journal of Philosophy** 5(3): 177-184.
- Harré, Rom. (2000). Dispositions and Powers. In W. H. Newton-Smith (ed.), **A Companion to the Philosophy of Science** (Blackwell Companions to Philosophy Series). pp. 97-101. Oxford: Blackwell.
- Hildebrand, Tyler. (2016). Two Types of Quidditism. In **Australasian Journal of Philosophy** 94(3): 516-532.
- Leuenberger, Stephan. (2010). Humility and Constraints on O -Language. In **Philosophical Studies** 149 (3): 327-354.
- Lewis, David K. (1973). **Counterfactuals**. Oxford: Blackwell.
- Lewis, David K. (1986). **On the Plurality of Worlds**. Oxford: Blackwell.
- Lewis, David K. (2009). Ramseyan Humility. In David Braddon-Mitchell and Robert Nola (eds.), **Conceptual Analysis and Philosophical Naturalism**. pp. 203-222. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Locke, Dustin Troy. (2009a). **Quidditism**. A Ph.D. Dissertation in Philosophy, The University of Michigan.
- Locke, Dustin Troy. (2009b). A Partial Defense of Ramseyan Humility. In David Braddon-Mitchell and Robert Nola (eds.), **Conceptual Analysis and Philosophical Naturalism**. pp. 223-241. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Locke, Dustin Troy. (2011). Quidditism Without Quiddities. In **Philosophical Studies** 160(3): 345-363.
- Smith, Deborah C. (2016). Quid Quidditism Est? In **Erkenntnis** 81(2): 237-257.
- Swoyer, Chris. (1982). The Nature of Natural Laws. In **Australasian Journal of Philosophy** 60(3): 203-223.
- Vallicella, William F. (2002). **A Paradigm Theory of Existence: Onto-Theology Vindicated**. Dordrecht: Springer.
- Wang, Jennifer. (2016). The Nature of Properties: Causal Essentialism and Quidditism. In **Philosophy Compass** 11(3): 168-176.
- Wippel, John F. (2000). **The Metaphysical Thought of Thomas Aquinas: From Finite Being to Uncreated Being** (Monographs of the Society for Medieval and Renaissance Philosophy, Volume 1). Washington D.C.: The Catholic University of America Press.